

РЕШЕНИЕ

№ 721

гр. София, 24.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ ТЪРГОВСКИ, в закрито заседание на двадесет и трети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Иво Димитров

Членове: Величка Борилова
Зорница Гладилова

като разгледа докладваното от Зорница Гладилова Въззивно търговско дело № 20211001000533 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и следващите от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх.№ 294606/22.03.2020 г. на „Матео 69“ ЕООД срещу Решение № 260265/15.02.2021 г., постановено по т.д. № 186/2019 г., по описа на СГС, ТО, VI – 19 състав, с което са отхвърлени като неоснователни предявените от „111 СКИН – БГ“ ООД срещу „Застрахователна Компания „Уника““ АД искове с правно основание чл. 134, ал.1 ЗЗД, вр. с чл.208 КЗ /отм./ чл.405 КЗ, вр. чл.215 КЗ /отм./, вр. чл.419 КЗ и чл. 86 ЗЗД за заплащане в полза на „Матео 69“ ЕООД на сумата от 25 598.04 британски лири, в тяхната левова равностойност към 29.01.2019 г. в размер на 57 620.68 лв. – суброгаторна претенция за изплащане на застрахователно обезщетение по договор за застраховка № 15001400042 в полза на „Матео 69“ ЕООД, и за сумата от 2 000 лв. - представляваща лихва за забава от 29.07.2016 г. до датата на завеждане на исковата молба, частичен иск от пълен размер на вземането 14 645.34 лева, ведно със законна лихва за забава върху главницата от 29.01.2019 г. до окончателно изплащане на сумите. С решението е оставен без разглеждане като недопустим предявения от 111 СКИН - БГ" ООД срещу „Застрахователна Компания „Уника““ АД инцидентен установителен иск с правно основание чл. 26, ал. 2, предл. 1 ЗЗД във вр. с чл. 26, ал. 4 ЗЗД за прогласяване нищожността на чл.3.15 от Общите условия към Застрахователна полица № 15001400042 от 26.11.2016 г., сключена между „Матео 69“ ЕООД и „ЗК „Уника““ АД.

С изрична молба от 14.07.2021 г. жалбоподателят е посочил, че не обжалва решението в частта, с която е оставен без разглеждане като недопустим предявения от 111 СКИН - БГ" ООД срещу „Застрахователна Компания „Уника““ АД инцидентен установителен иск с правно основание чл. 26, ал. 2, предл. 1 ЗЗД във вр. с чл. 26, ал. 4 ЗЗД за прогласяване нищожността на чл.3.15 от Общите условия към Застрахователна полица № 15001400042 от 26.11.2016 г., сключена между „Матео 69“ ЕООД и „ЗК „Уника““ АД.

Жалбоподателят поддържа, че решението е неправилно поради допускане на процесуални нарушения, неправилно възприемане на фактите, едностранчиво и непълно обследване и ценене на представените доказателства, както и изместване на правния спор. Поддържа, че предмет на делото е предявен суброгационен иск по реда на чл. 134 от ЗЗД, връзка с чл. 86 от ЗЗД. Правния интерес да упражни имуществените права на застрахованото лице Матео 69 ЕООД спрямо застрахователя „Застрахователна Компания „Уника““ АД бил налице по отношение на ищеца и увредено лице „111 СКИН БГ“ ООД, който действал като процесуален субституент в това производство, упражняващ правата на бездействия длъжник, чието бездействие заплашва удовлетворяването на вземането, а не като титуляр на материалното право. В този случай „Матео 69“ ЕООД не бил лишен нито от своите материални, нито от своите процесуални права, включително и от правото си на жалба.

С решението съдът изместил спора от дължимостта на застрахователното обезщетение от страна на ответника ЗК „Уника“ АД към акцесорни въпроси, които не обуславяли изхода на правния спор като приложимостта на международни правни норми, касаещи собствеността на стоката; редовността на договора за цесия, с която са прехвърлени правата на „Скорпион шипинг“ ООД като спедитор спрямо „Матео 69“ ЕООД като превозвач. В решението липсвало произнасяне относно дължимостта на сумата от страна на ответното дружество - ЗК „Унека“ АД по застрахователното правоотношение към застрахованото лице „Матео 69“ ЕООД. Не било разгледано основното възражение на застрахователното дружество за отказа да заплати обезщетителната сума по застрахователното събитие – наличие на легално понятие „охраняем паркинг“ и дали наличието или отсъствието му са определящи за задължението на застрахователя да заплати обезщетение.

Въззивникът не сочи нови доказателства.

Ответникът по жалбата „Застрахователна Компания „Уника““ АД я оспорва и моли съда да я остави без уважение. От фактическа страна по делото било установено, че на 14.07.2016 г., на паркинг в Белгия, магистрала А7-Е19 км.45,5 е настъпила кражба от камион с прикачено ремарке, превозващ козметични продукти. Кражбата на козметиката била документирана от полицейските власти, за което е издаден и протокол. Превозваните стоки пътували с направление от България за Великобритания с изпращач „111 Скин -БГ“ ООД и получател „111 Skin“ LTD Великобритания. Ищецът „111 Скин -БГ“ ООД възложил спедицията на „Скорпион Шилинг“ ООД, който от своя страна е наел за превозвач „Матео 69“ ООД. Ищецът обосновал правото си на иск с разпоредбата на чл.134 от ЗЗД като поддържал, че упражнява права на съищеца „Матео 69“ ЕООД, в чиято полза иска присъждане на застрахователно обезщетение по силата на договор за цесия. По делото не бил установен договор за цесия, с който да са прехвърлени права на ищеца „111 Скин -БГ“ ООД. Прието по делото било единствено писмо изх.№ 9001450/30.05.2017 г., с което спедиторът „Скорпион Шипинг“ ООД уведомява „111 Скин -БГ“ ООД, че му прехвърля упражняването на права за получаване на обезщетение от „Матео 69“ ЕООД и ЗК „Уника“ АД.

Ответникът по жалбата сочи, че с иска по чл.134 от ЗЗД кредиторът упражнява имуществени права на бездействия си длъжник. Целта на този иск била увеличаване на имуществото на длъжника с процесното вземане. При основателност на иска ответникът следвало да бъде осъден да заплати дължимата сума на длъжника на кредитора, а не на самия кредитор. За да бъде основателен иска по чл.134 от ЗЗД се изисквало наличие на следните кумулативно необходими елементи: 1. Ищецът да е кредитор на длъжника, чиито права предявява; 2. Длъжникът на ищеца да има изискуемо парично вземане към ответника; 3. Да е налице бездействие от страна на длъжника, което обуславя правния интерес на ищеца да предяви иска с правно основание чл. 134 от ЗЗД. За допустимостта на такъв иск, ищецът трябвало да твърди наличието на елементите на фактическия състав по чл.134 от ЗЗД, а основателността на иска е обусловена от доказването им. В процесния случай ответникът не бил встъпил в застрахователно правоотношение със „Скорпион Шипинг“

ООД, който не можело да прехвърля права към застрахователя /ако се приемело, че е налице цесия/. На следващо място превозвачът „Матео 69“ ООД, което имало застраховка „Отговорност на превозвача“ при ответника не било в договорни отношения с ищеца - „111 Скин БГ“ ООД, което възложило превоза на „Скорпион Шипинг“ ООД. Имало договорни отношения именно между „111 Скин – БГ“ ООД и „Скорпион Шипинг“ ООД, в които спедиторът носел отговорност като лице, на което е възложен превоза. По тази причина ищецът „111 Скин БГ“ ООД не бил кредитор на „Матео 69“ ООД и липсвала първата от кумулативно дадените предпоставки по чл.134 от ЗЗД.

Липсвало и изискуемо вземане на „Матео 69“ ООД към ответника застраховател. В качеството си на превозвач и застрахован по застраховка "Гражданска отговорност" по Глава 41 на КЗ, и по силата на разпоредбата на чл.435 от КЗ застрахованият можел да иска от застрахователя дължимото към третото лице обезщетение да бъде заплатено на него, само ако е удовлетворил вече третото лице. Правото на застрахования да иска обезщетение от застрахователя в момента на осъществяване на риска се намирало под отлагателно условие и не било изискуемо. Окончателно това право възниква в момента, в който застрахованият удовлетвори третото увредено лице.

По изложените съображения липсвали предпоставките за възникване на вземане и искът бил неоснователен.

Въззивният къд като обсъди представените доказателства и заявените от страните твърдения и искания по реда на чл.269 и следващите от ГПК, намира следното от фактическа страна:

Първоинстанционното производство е образувано по кумулативно обективно съединени иски с правно основание чл. 134, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 208 КЗ /отм./, чл. 405 КЗ, вр. чл. 215 КЗ /отм./, вр. чл. 419 КЗ и чл. 86 ЗЗД, предявени от „111 Скин – БГ“ ООД, действащо в качеството си на кредитор на „Матео 69“ ЕООД за осъждане на „Застрахователна Компания „Уника““ АД, ЕИК 040451865, да заплати в полза на „Матео 69“ ЕООД застрахователно обезщетение по договор за застраховка на отговорността на превозвача в размер на 25 598.04 британски лири в левовата равностойност към 29.01.2019 година - 57 620.68 лв., представляващо стойността на открадната стока, както и сумата от 2 000 лв. - лихва за забава от 29.07.2016 г. до датата на завеждане на исковата молба, частично от пълния размер от 14 645.34 лева и законна лихва от 29.01.2019 г. върху главницата до окончателно изплащане на сумите. Ищецът предявява исковите по реда на чл. 134 ЗЗД и твърди, че между „Матео 69“ ЕООД и Застрахователна Компания „Уника“ АД е действал застрахователен договор по застрахователна полица № 1500140004/24.11.2015 г. със срок на валидност от 27.11.2015 г. до 26.11.2016 г., по силата на който е застрахована отговорността на „Матео 69“ ЕООД като международен автомобилен превозвач, при посочен застрахователен интерес „отговорност на застрахования международен автомобилен превозвач на товари по шосе, превозвани с изброени в полицата МПС – товарни автомобили, в това число, но не само Mercedes 2544 L ДКН *****, с ползващо се лице „Матео 69“ ЕООД.

Със заявка от 07.07.2016 г. „111 Скин – БГ“ ООД възложило на „Скорпион Шипинг“ ООД транспорта на три палета стока, с дата на вземане 08.07.2016 г., с адрес на доставка в гр. Лондон, Великобритания, със срок на доставката 15.07.2016 г. „Скорпион Шипинг“ ООД направило заявка за транспорт от 08.07.2016 г. по позиция G2058/16 от към превозвача „Матео 69“ ЕООД за същата стока, до същия адрес за доставка, за което „Матео 69“ ЕООД издал фактура № 7671/25.07.2016 г. Стоката била съпроводена с международна товарителница CMR от 08.07.2016 г., описана е в опаковъчен лист и за продажбата ѝ ищецът издал фактура № 50059/07.07.2016 г. Стоката била натоварена от „Матео 69“ ЕООД на товарен автомобил Mercedes 2544 L, ДКН *****, управляван от Т. П. С., който отпътувал към Великобритания. На 14.07.2016 г., около 6 часа сутринта, в Белгия, на паркинг на автомагистрала А7-Е19, км. 45,5, посока Валенсиен (Франция), изход 21 от Тийо, водачът на

товарния автомобил установил, че на автомобила са нанесени щети, в следствие на които е проникнато в багажника и е открадната по-голяма част от стоката от трите палета, а останалата стока е с разкъсани опаковки, смачкана и увредена. За събитието незабавно били уведомени местните полицейски власти, собственика на транспортното средство, спедиторската компания и собственика на стоката, за което е съставен протокол № МО.17.OG.000863/14.07.2016 г. и е образувано дело в първоинстанционния съд на провинция Ено, а от превозвача са снети обяснения. На 14.07.2016 г. „Скорпион Шипинг“ ООД уведомило превозвача „Матео 69“ ЕООД, че желае остатъка от стоката да бъде доставена до получателя. На 15.07.2016 г. във връзка с кражбата, „111 Скин – БГ“ ООД като собственик на товара отново предоставило на „Скорпион Шипинг“ ООД придружаващите стоката документи: фактура, опаковъчен лист и декларация за липсваща друга застраховка. На 20.07.2016 г., след доставяне на остатъка от стоката в Лондон, от получателя - “111 SKIN” LTD, чрез неговите представители, е съставен констативен протокол, установяващ че стоката е увредена, изцяло негодна за ползване по предназначение и подлежи на бракуване.

Ищецът твърди, че на 14.07.2016 г., с вх. № 15400010012, по полица 15001400042 превозвачът „Матео 69“ ЕООД заявил претенцията за настъпилото застрахователно събитие „кражба от товарен автомобил“ пред ответника ЗК „Уника“ АД. На 17.11.2016 г. с изх. № 4299 ЗК „Застрахователна Компания „Уника““ АД отказала изплащане на застрахователно обезщетение за настъпилото събитие, но за отказа управителят на „Матео 69“ ЕООД узнал от телефонен разговор на 30.12.2016 г. със служителя на застрахователя Йорданов, тъй като писмото, съдържащо отказа не било получено на адреса на дружеството. С възражение изх. № 15/30.12.2016 г. управителят на „Матео 69“ ЕООД изложил възраженията си и поискал преразглеждане на решението. С покана изх. № 7/07.02.2017 г. отново поканил ЗК „Уника“ АД да се произнесе по искането му. С писма изх. № 69/09.02.2017 г. и № 846/13.02.2017 г. „Застрахователна Компания „Уника““ АД посочило като причина за отказа, че събитието е настъпило на неохраняем паркинг, без камери.

Ищецът твърди че застрахователното събитие е настъпило в присъствие на водача, на осветен паркинг, в близост до търговски обекти и с оглед трайната съдебна практика отказът на застрахователната компания бил незаконосъобразен. С оглед представените доказателства липсвало основание да се приеме, че транспортното средство било изоставено.

С писмо № 001450/30.05.2017 г. „Скорпион Шипинг“ ООД цедирало на ищеца правата си спрямо превозвача „Матео 69“ ЕООД и в качеството си на кредитор на „Матео 69“ ЕООД ищецът имал правен интерес от предявяване на иск по чл. 134 ЗЗД за упражняване правата на превозвача срещу застрахователя. Сочи, че бездействието на превозвача във връзка с претенцията за застрахователното обезщетение, заплашвала удовлетворяването на правата на ищеца.

Ищецът моли съда да осъди „Застрахователна Компания „Уника““ АД да заплати на „Матео 69“ ЕООД сума в размер на 25 598.04 британски лири в левовата им равностойност към 29.01.2019 г. в размер на 57 620.68 лв., представляваща обезщетение за настъпилото застрахователно събитие, която сума съставлява стойността на откраднатата стока, както и сумата от 2 000 лв. - представляваща част от общо дължимата лихва за забава в размер 14 645.34 лв. за периода от 29.07.2016 г. до датата на завеждане на исковата молба и законна лихва от 29.01.2019 г. върху главницата до окончателно изплащане на сумите. Претендира разноски.

С допълнителната искова молба ищецът твърди, че количествата стоки, останали след кражбата, били напълно унищожени, поради което претендира претърпени вреди в пълен размер, съгласно товарителницата и констативния протокол на получателя. Поддържа, че застрахователният договор покривал рисковете по глава IV от Конвенцията при международни превози. В конкретния случай отговорността на застрахователя се изключвала при условията на чл. 2-8 от Общите условия, които не били приети от "МАТЕО 69" ЕООД, поради липсата на изрично изявление за това и следвало да бъдат изключени от

доказателствата по делото. Оспорва дадената от ответника дефиниция на „охраняем паркинг“. Размерът на вредите се установявал от приложената по делото фактура №5059/07.07.2016 г.

В условия на евентуалност, в случай че общите условия на ответника бъдат приети като доказателство по делото, предявява инцидентен установителен иск с правно основание чл. 26, ал. 2 ЗЗД за прогласяване нищожността на чл. 3.15 от общите условия за застраховка, поради невъзможен предмет за изпълнение на основанията, подробно изложени в раздел III от допълнителната искова молба.

Същещът „Матео 69“ ЕООД, конституиран с определение от 01.02.2019 г. заявява, че поддържа предявените искове.

Ответникът „Застрахователна Компания „Уника““ АД оспорва предявените искове. Не оспорва, че по силата на застрахователния договор, обективиран в полица № 16243400037 е поел задължение да покрие отговорността на превозвача „Матео 69“ ЕООД за причинени от него вреди на трети лица в следствие на извършване на автомобилен превоз на товари. По този договор не била застрахована стоката. Застрахована била отговорността на превозвача за липси и повреди на превозвани товари, която имала договорен характер, който изключва деликтната отговорност. Предмет на застраховката било задължението на превозвача да обезщети вредите, причинени на собственика на товара по сключения договор за превоз, настъпили в резултат на неизпълнението на задължението по договора да превози товара до определено място без липси и повреди. Разпоредбата на чл.435 от КЗ давала възможност на застрахования да иска от застрахователя дължимото към третото лице обезщетение да бъде изплатено на него, само ако е удовлетворил третото лице. Това условие не било налице, поради което исковете били недопустими. Липсвал правен интерес от завеждане на исковете като ищецът нямал процесуална и материална легитимация, тъй като не бил застрахован по полицата лице, нито собственик на товара, нито увредено лице. Ответникът оспорва качеството кредитор на „111 Скин – БГ“ ООД спрямо „Матео 69“ ЕООД. Оспорва „Скорпион Шипинг“ ООД да има права по застрахователния договор. Оспорва валидността на цесията между „111 Скин – БГ“ ООД и „Скорпион Шипинг“ ООД, тъй като последното дружество не можело да прехвърля права, които няма. Оспорва претендираната стока да е била превозвана, тъй като имало разминаване между заявката за превоз, товарителницата и документите, установяващи вида и стойността на стоките. Оспорва вида и размера на пратката, както и стойността на козметиката. Оспорва качеството на „Матео 69“ ЕООД на превозвач, тъй като в документите за превозвач е посочен „Скорпион Шипинг“ ООД. Поддържа, че застрахованият не е уведомил застрахователя за настъпилия инцидент, така че той да може да направи оглед, поради което на основание чл. 207, ал. 3 ЗК /отм/ и чл. 206, ал. 2 КЗ /отм./ същият можел да откаже плащане. Липсвало застрахователно покритие по отношение на процесния товар, тъй като кражбата се покривала само когато била извършена на охраняем паркинг, но не и в случаите, когато превозното средство е оставено без надзор. Поддържа, че водачът не е нощувал на мястото на кражбата, както и че мястото не отговаря на дадената в общите условия дефиниция за охраняем паркинг. Поведението на застрахования представлявало „груба небрежност“ и основание за отказ по т.3.14 и 3.15 от ОУ.

При условие на евентуалност, в случай на осъждане, ответникът моли съдът да приспадне от присъденото обезщетение уговореното в полицата самоучастие в размер на 5%.

Ответникът прави възражение за давност и твърди, че съгласно чл.23 от Конвенцията за договора за международен превоз на стоки /CMR/, исковете, свързани с превози, подчинени на Конвенцията, се погасяват с изтичането на едногодишен давностен

срок. На основание чл. 111 ЗЗД била изтекла погасителна давност по отношение на претендираните лихви за забава.

Ответникът оспорва претенцията за лихви, като излага че пред застрахователя не са приложени документи, установяващи основанието и размера на вредата, респ. същият не е изпаднал в забава.

С депозирания отговор на допълнителна искова молба ответникът оспорва размера на претендираното обезщетение. Поддържа, че не се установява плащане по фактура № 50059/07.07.2016 г. Оспорва наличието на валиден превозен договор. Дефиницията „охраняем паркинг“ била дадена между страните в ОУ, които кореспондират с КЗ.

Третото лице - помагач на страната на ищеца „Скорпион шипинг“ ООД оспорва като неоснователно възражението на ответника, че превозното средство е било паркирано на неохраняем паркинг и твърди, че писмените доказателства сочат обратното. Оспорва исквете като неоснователна, тъй като липсвало условието за възникване на вземането на „Матео 69“ ЕООД, в качеството му на превозвач за обезщетение от застрахователя по валидно сключената застраховка „Отговорност на превозвача в международно съобщение" – не се твърдяло или доказвало същият да е обезщетил правоимеция за вредите по превозвания товар, поради което липсвала щета за превозвача, която да бъде покрита от неговия застраховател. Оспорва иска и по размер като твърди, че застрахователното обезщетение по този вид застраховки е обвързано с ограничената отговорност на автомобилния превозвач, предвидена съгласно Протокола от Женева от 05.07.1978 г. и изменящ чл. 23 §.3 от СМР-конвенцията, въвеждайки максимален лимит на обезщетението от 8,33 разчетни единици на кг липсващо брутно тегло, като идентичен текст е възпроизведен в чл.71, ал.3 ЗАвтП. Оспорва установителен (констативен) протокол, тъй като същият бил изготвен от представители на получателя на товарителницата, без да е извикан независим аварийен комисар и следователно не е годно доказателство по делото.

Представена е застрахователна полица № 15001400042/24.11.2015 г., инкорпорираща застрахователен договор за застраховка отговорност на международен автомобилен превозвач, сключен между „Застрахователна Компания „Уника““ АД и „Матео 69“ ЕООД, по който е застрахован интереса : „отговорността на застрахования като международен автомобилен превозвач на товари по шосе, превозвани с изброените в полицата товарни автомобили, между които и Mercedes 2544 L ДКН *****". Застраховката е със срок от 00.00 часа на 27.11.2015 г. до 24.00 часа на 26.11.2016 година и валидност на територията на Република България и на Европа. Уговорен е лимит на отговорността: 20 евро за килограм бруто тегло липсващ/повреден товар до стойността на товара, съгласно търговската фактура, което от двете е по-малко. Уговорено е, че размерът на обезщетението не следва да надвишава 350 000 евро за едно събитие и 600 000 евро в годишен агрегат за срока на полицата. Страните са се съгласили приложими към договора за застраховка да са общи условия от 15.08.2012 г., изм. през 10.02.2014 година. Уговорена е застрахователна премия 5065.60 лева, платима еднократно. Със специалните условия страните са уговорили, че кражба на товара, включително при кражба на цялото превозно средство, се покрива само от охраняем паркинг. В застрахователната полица „Матео 69“ ЕООД е декларирал, че застрахователят му е предоставил Общите условия и Специалните условия, с които се е запознал и ги приема.

Представени са общи условия по договора за застраховка. Съгласно т. 3.15 от ОУ, Общи изключения, застраховката не покрива отговорността на превозвача, причинена от или вследствие на: кражба от превозните средства, оставени без надзор, докато са под грижата и отговорността на застрахования, освен ако кражбата е извършена от заключено и

обезопасено превозно средство в района на охраняем паркинг. В разпоредбата е дадена дефиниция на „охраняем паркинг“ по смисъла, употребен в ОУ като специално организирано място за паркиране на товарни превозни средства, снабдено с необходимите обозначителни знаци, ограждения, осветление и денонощна охрана. Съгласно т.3.14 от ОУ застраховката не покрива отговорността на превозвача причинена от или вследствие на измама, умишлени действия, бездействия или груба небрежност от страна на застрахования, на неговите служители или други лица, чийто услуги са ползвани за извършване на превоза.

Със заявка за транспорт до „Скорпион шипинг“ ООД от 07.07.2016 г. „111 Скин – БГ“ ООД му възложило автомобилен превоз на негови собствени козметични продукти от София, България, до Лондон, Великобритания. Дата на натоварване е 08.07.2016 г. и дата на разтоварване – 15.07.2016 г., договорена цена 770 лв. без ДДС. Посочено е, че стоката е в 3 броя палета с брутно тегло до 400 кг.максимално за едно пале и 1200 максимално за трите.

С факс от 17.06.2016 г. е изпратена заявка договор, с която „Скорпион Шипинг“ ООД възложило на „Матео 69“ ЕООД извършването на превоз по позиция G2058/16 г. с дата на разтоварване – 15.07.2016 г. и идентичен с адреса на разтоварване по заявка за транспорт от 07.07.2016 г. адрес на разтоварване. Посочено е, че стоката е в 3 броя палета с брутно тегло 1100. Ръкописно е отбелязано, че транспортът ще се осъществи с автомобил *****/****/****.

Представена е фактура № 7671/25.07.2016 г., издадена от „Матео 69“ ЕООД към „Скорпион Шипинг“ ООД удостоверяваща извършен транспорт от България до Англия с автомобил *****/****/**** по заявка договор G2058/16 г. на стойност 720 лв. с ДДС.

Представена е международна товарителница CMR от 08.07.2016 г., екземпляр за получателя, по която изпращач е „111 Скин – БГ“ ООД, получател е 111 SKIN UK Westex Ltd. Съгласно нея товаренето на стоките следва да се извърши на 08.08.2016 г. в София, България, а разтоварването в лондон Великобритания. Посочено е че стоката е в 3 палета с бруто тегло 1100 кг. В графа № 22 е посочено „Скорпион Шипинг“ ООД. В товарителницата е посочен адрес на разтоварване на стоката, както следва: E3 3PA London, United Kingdom, като в графа № 24 „Стоките получени: Място:, на:“, е отбелязано с ръкописни букви „FRANK”.

Представена е опаковъчна листа, съдържаща 3 палета с изпращач „111 Скин – БГ“ ООД и посочен получател 111 SKIN UK Westex Ltd.. Стоката е с общо тегло 1100 кг., в които са опаковани общо 16 кашони, съдържащи общо 80 000 броя насипни кремове и рекламни пощенски картички. Посочена е дата на експедиция 08.07.2016 и дата на доставка 15.07.2016 г.

Представена е фактура № 50059/07.07.2016 г., издадена от „111 Скин – БГ“ ООД към 111 SKIN UK Westex Ltd., удостоверяваща договор за покупко-продажба на козметични кремове и рекламни пощенски картички на обща стойност 34 578.94 лири. Във фактурата се съдържа подробен опис на стоките.

Представен е протокол № MO.17.OG.000863/14.07.2016 г., видно от който е образувано дело в първоинстанционния съд на провинция Ено по повод това, че между 13.07.2016 г., 21 ч. и 14.07.2016 г., 05.30 ч. на паркинг на автомагистрала А7-E19 посока Валансиен (Франция), изход 21, км 45.5, Льо Рьо 7070, Белгия, е извършена кражба от неизвестни лица от камион, марка Мерцедес 2544 К 6х4, рег. табели № СА7194МВ и ремарке, марка Krone, рег. табели № *****, чрез направен разрез в метален кабел на брезентово покривало на камиона от задната страна. Проникнато е вътре и е откраднат част от товара. В доклада е посочено относно мястото на кражбата, че се касае за паркинг, разположен на изход от автомагистрала (изход от Тийо), на който има бензиностанция Q8 с магазин и ресторант. Мястото е разположено на открито, на равен терен в права линия.

Деянието е извършено през нощта, като осветлението на паркинга е работело нормално. На паркинга е имало няколко тежкотоварни камиона, паркирани в близост един до друг, поради което видимостта е била ограничена. При успоредното паркиране под ъгъл на камионите, кабините им се намират от външната страна на паркинга, поради което няма видимост към задната страна на другите съчленени превозни средства. На мястото нямало инсталирана камера. Посочен е обектът на кражбата - парфюмерия и козметика /продукти за красота, наименовани: spase anti age day cream; nocturnal eclipse recovery cream, марка 111 SKIN/, неизвестно количество, с националност Обединено Кралство. Като потърпевша от кражбата страна е посочено „Матео 69“ ЕООД. Посочен е изпращач е „111 Скин – БГ“ ООД и получател “111 SKIN UK WESTEX” Ltd. От вписаното в доклада се установява, че шофьорът на превозния автомобил е уведомил полицията на 14.07.2016 г. в 05.40 ч. сутринта.

Към протокола са приложени обясненията, дадени от шофьора.

С имейл от 14.07.2016 г. „Скорпион шипинг“ ООД указал на превозвача „Матео 69“ ЕООД да достави остатъка от пратката на предвидения адрес, където ще бъде установено точно какво е откраднато. Посочено е, че превозвачът ще бъде задължен със стойността на лисващите стоки

Видно от писмо от 15.07.2016 г. „111 Скин – БГ“ ООД по повод уведомление от 14.07.2016 г. от страна на „Скорпион Шипинг“ ООД за извършената кражба, го уведомява, че на 14.07.2016 г. му е изпратил копие от фактура № 50009/07.07.2016 г., копие от опаковъчен лист и декларация от управителя на „111 Скин – БГ“ ООД.

С писмо, изх. № 001450/30.05.2017 г. „Скорпион шипинг“ ООД уведомява „111 Скин БГ“ ООД /с копие до „Матео 69“ ЕООД и „Уника“ АД/, по повод това, че по възлагане на „111 Скин – БГ“ ООД е направило заявка по позиция G2068/2016 до „Матео 69“ ЕООД за международен транспорт на стока на „111 Скин – БГ“ ООД до Великобритания и настъпило на 14.07.2016 г. застрахователно събитие – кражба и унищожаване на превозваните стоки, че „Матео 69“ ЕООД има сключен застрахователен договор по застрахователна полица № 1500140004/24.11.2015 г. с „Застрахователна Компания „Уника““ АД като застрахователят отказва да заплати дължимото застрахователно обезщетение за щетата на „Матео 69“ ЕООД с цел обезщетяването на „111 Скин – БГ“ ООД. По тази причина „Скорпион Шипинг“ ООД прехвърля на „111 Скин – БГ“ ООД упражняването на правата за получаване на обезщетение от „Матео 69“ ЕООД и „Уника“ АД.

В открито съдебно заседание от 03.12.2019 г. процесуалният представител на „111 Скин – БГ“ ООД изрично е заявил, че между страните няма подписан договор за цесия и писмото е единствения писмен документ, с който разполагат.

С претенция без посочена дата „Матео 69“ ЕООД е поискало от „Застрахователна Компания „Уника““ АД да му заплати застрахователно обезщетение за настъпило застрахователно събитие „обир на товарен автомобил“.

С писмо изх. № 4299/17.11.2016 г. „Застрахователна Компания „Уника““ АД отказала изплащане на застрахователно обезщетение по отправена от „Матео 69“ ЕООД претенция № 15400010012/14.07.2016 г. по полица 15001400042, тъй като застрахователното събитие настъпило на неохраняем паркинг и като се има предвид разпоредбата на т.3.15 от Общите условия на застраховката.

При така установената фактическа обстановка, въззивният съд намира следното от правна страна:

Кредиторът може да упражни имуществените права на длъжника, когато неговото бездействие заплашва удовлетворението на кредитора, освен ако се касае за такива права, упражнението на които зависи от чисто личната преценка на длъжника.

Предявен е иск с правно основание чл.134, ал.1 от ЗЗД, във връзка с чл.229,

ал.1 от КЗ /отм./, съгласно който застрахованият има право да получи застрахователното обезщетение, ако е удовлетворил увреденото лице. Искът е обективно съединен с иск с правно основание чл.86, ал.1 от ЗЗД.

С този иск кредиторът упражнява имуществени права на бездействащия си длъжник. Основателността му зависи от кумулативното наличие на следните предпоставки: ищецът да е кредитор на длъжник, чиито права предявява; да е налице бездействие от страна на длъжника, което предопределя правния интерес на ищеца да предяви иска с правно основание чл.134 от ЗЗД. Последната предпоставка е да се установи основателността на имуществената претенция на длъжника към ответника с правно основание чл.229, ал.1 от КЗ във връзка с който ищецът следва да установи наличие на действително застрахователно правоотношение по застраховка гражданска отговорност на превозвача по договор за превоз с ответника; настъпването на застрахователно събитие – ангажиране на отговорността на превозвача за неизпълнение на негово договорно задължение, произтичащо от договора за превоз; настъпването на щетите, за които е ангажирана отговорността на превозвача, размерът на тези щети и причинната им връзка със застрахователното събитие.

Ищецът „111 Скин – БГ“ ООД твърди, че упражнява вземането на своя бездействащ длъжник „Матео 69“ ЕООД към неговия застраховател по застраховка гражданска отговорност на превозвача. Твърди, че това вземане му е прехвърлено от „Скорпион Шипинг“ ООД. Правният способ за прехвърляне на субективни права (вземания) е сключване на договор за цесия, по силата на който настъпва промяна в субектите на облигационното правоотношение - кредитор става цесионерът, на когото цедентът е прехвърлил вземането си по силата на сключен между тях договор. Като всеки договор, цесията трябва да отговаря на всички условия за действителност на договорите. По делото не са представени доказателства за сключване на договор за цесия между „Скорпион Шипинг“ ООД и „111 Скин – БГ“ ООД. Допълнително следва да се има предвид и заявеното от страна на представителя на ищеца „111 Скин – БГ“ ООД в съдебно заседание, че такъв договор не е сключван. Това дава основание на въззивния съдебен състав да приеме, че ищецът не разполага с вземане към „Матео 69“ ЕООД, което да му дава основание в качеството на негов кредитор да упражни правата му по застрахователния му договор с ответното дружество. Не е налице първата от предпоставките за основателността на предявения иск.

Допълнително следва да се посочи, че липсват и другите предпоставки, по изложените по-долу съображения:

Между „111 Скин – БГ“ ООД, в качеството на товародател и „Скорпион Шипинг“ ООД действа договор за превоз, видно от представената заявка за транспорт от 07.07.2016 г., с която е възложен транспорт на козметични продукти от България до Великобритания; дата на натоварване е 08.07.2016 г. и дата на разтоварване – 15.07.2016 г., като стоката е в 3 броя палета с брутно тегло до 400 кг.максимално за едно пале и 1200 максимално за трите.

С исковата молба се твърди, че „Скорпион Шипинг“ ООД е превъзложило със заявка-договор също от 07.07.2016 г. извършването на транспорта на последващия превозвач „Матео 69“ ЕООД, за което последният е издал и фактура. Представената заявка-договор, изпратена със факс-съобщение от 17.06.2016 г. предхожда твърдяната дата, а други доказателства за превъзлагането на превоза, възложен със заявката от 07.07.2016 г. не са представени.

От представените документи, свързани с разследването на липсата на стоката по време на превоз, извършено във Франция, се установява, че превозвач по време на превоза е бил „Матео 69“ ЕООД. Установено е от представените писмени доказателства, че по време на извършвания превоз е извършена кражба, вследствие на която е налице липса на част от превозваната стока, а останалата част е била унищожена. При липсата на доказателства за превъзлагане на превоза по заявка за транспорт от 07.07.2016 г. обаче не

може категорично да се приеме, че това е стоката, чийто превоз е възложен с тази заявка.

Процесният превоз е международен и РБългария е страна по Конвенцията CMR поради което на основание чл.1 от Конвенцията CMR нормите ѝ са приложими към процесното превозно правоотношение. Съгласно чл. 17, ал.1 от Конвенцията превозвачът е отговорен за цялостната или частична липса или повреда на стоката от момента на приемането ѝ за превоз до този на доставянето ѝ, както и за забавата при доставянето ѝ. Съгласно чл.3 при приложението на тази конвенция превозвачът отговаря като за свои действия и пропуски, за действията и пропуските на своите служители и на всички други лица, до чиито услуги е прибягнал за извършването на превоза, когато тези негови служители или лица действуват в изпълнение на техните функции.

Установи се, че отговорността на превозвача „Матео 69“ ЕООД за извършването на процесния превоз е била застрахована по застрахователна полица № 1500140004/24.11.2015 г. при ответното дружество.

По делото липсват доказателства отговорността на „Матео 69“ ЕООД за липсите и повредите на стоката, настъпили по време на процесния превоз да е била ангажирана от правоимащите по договора за превоз лица.

Съгласно чл.12, ал.1 от Конвенцията Изпращачът има право да се разпорежда със стоката, включително да поиска от превозвача спиране на превоза, промяна на предвиденото място за доставяне или доставяне на стоката на получател, различен от посочения в товарителницата. Съгласно чл.12, ал.2 Това право се погасява, когато вторият екземпляр от товарителницата бъде предаден на получателя или когато получателят упражни правото си, предвидено в чл. 13 , параграф 1; от този момент превозвачът е длъжен да се съобразява с разпорежданията на получателя. Съгласно чл.13, ал.1 от Конвенцията След пристигането на стоката на предвиденото място за доставяне получателят има право да поиска да му бъде предаден втория екземпляр от товарителницата и стоката да му бъде предадена срещу подпис. Ако се установи загуба на стоката или ако стоката не е пристигнала до изтичане на срока, предвиден в чл. 19 , получателят може да предяви от свое име пред превозвача правата, произтичащи от договора за превоз.

До предаването на стоката на получателя ѝ право да ангажира отговорността на превозвача е имало дружеството изпращач - „111 Скин – БГ“ ООД . С пристигането на процесната стока до местоназначението правото да ангажира отговорността на превозвача по процесния договор е прехвърлено на получателя на стоката - “111 SKIN UK WESTEX” Ltd. По делото липсват доказателства изпращачът или получателят на процесните стоки да са ангажирали отговорността на „Матео 69“ ЕООД за липсата и увреждането на стоките, предмет на превоза.

Действително, установи се че между ищеца „Матео 69“ ЕООД и ответника е действал застрахователният договор по застрахователна полица № 1500140004/24.11.2015 г. Същият е сключен при действието на Кодекса за застраховането, Обн., ДВ, бр. 103 от 23.12.2005 г. и на основание § 22 от КЗ Обн., ДВ, бр. 102 от 29.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г., спрямо него се прилага част четвърта от отменения Кодекс за застраховането, тъй като по делото не е установено страните да са договорили друго след влизането в сила на новия кодекс.

При заявените твърдения и искания, съдът намира, че е сезиран с иск с правно основание чл.229 от КЗ /отм./, съгласно който застрахованият има право да получи застрахователното обезщетение, ако е удовлетворил увреденото лице. Искът е обективно съединен с искане с правно основание чл.86, ал.1 от ЗЗД.

Със сключеният договор за застраховка ответникът-застраховател се е задължил да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за неизпълнение на негово договорно задължение /чл.223, ал.1 от КЗ /отм./. С процесния застрахователен договор е застрахована отговорността на застрахования „Матео 69“ ЕООД като международен автомобилен превозвач на товари по

шосе, превозвани с изброените в полицата товарни автомобили, между които и Mercedes 2544 L ДКН *****. Застраховката е със срок от 00.00 часа на 27.11.2015 г. до 24.00 часа на 26.11.2016 година и валидност на територията на Република България и на Европа. По делото не е установено да е ангажирана от страна на правоимащите лица /които са увредените по договора за превоз лица вследствие неизпълнението на задълженията на превозвача/ както отговорността на „Матео 69“ ЕООД за неизпълнение на задължението му на превозвач по процесния превоз, така и отговорността на ответника, в качеството му на застраховател на тази отговорност. Предмет на настоящото дело е вземането на „Матео 69“ ЕООД към ответника като застраховател, което би възникнало едва след като „Матео 69“ ЕООД удовлетвори претенциите на увредените лица по договора за превоз. По делото не е установено както да е имало претенции от увредените лица, които в процесния случай са „111 Скин – БГ“ ООД като изпращач и “111 SKIN UK WESTEX” Ltd. като получател по договора за превоз, така и „Матео 69“ ЕООД да ги е обезщетил за липсите и повредите на стоката като им е заплатил обезщетение.

Тук следва да се посочи за яснота, че с предявения по делото иск „111 Скин – БГ“ ООД не упражнява своето право на обезщетение към превозвача или към застрахователя му, а упражнява правото на превозвача към застрахователя.

По делото не се установява основателност на главния иск, поради което като неоснователен следва да бъде отхвърлен и акцесорният иск за мораторна лихва.

По изложените съображения предявените иски са неоснователни и първоинстанционното решение, с което са отхвърлени следва да бъде потвърдено.

При този изход на делото отговорността за разноските следва да се носи от въззивника, който дължи на въззиваемия направените от него в производството разноски. При липса от друга страна на направено искане от страна на въззиваемия за присъждане на разноски по делото, такива съдът не следва да припъжда.

Воден от горното съставът на Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260265/15.02.2021 г., постановено по т.д. № 186/2019 г., по описа на СГС, ТО, VI – 19 състав, В ЧАСТТА МУ, с която са отхвърлени като неоснователни предявените от „111 СКИН – БГ“ ООД срещу „Застрахователна Компания „Уника““ АД иски с правно основание чл. 134, ал.1 ЗЗД, вр. с чл.208 КЗ /отм./ чл.405 КЗ, вр. чл.215 КЗ /отм./, вр. чл.419 КЗ и чл. 86 ЗЗД за заплащане в полза на „Матео 69“ ЕООД на сумата от 25 598.04 британски лири, в тяхната левова равностойност към 29.01.2019 г. в размер на 57 620.68 лв. – суброгаторна претенция за изплащане на застрахователно обезщетение по договор за застраховка № 15001400042 в полза на „Матео 69“ ЕООД, и за сумата от 2 000 лв. - представляваща лихва за забава от 29.07.2016 г. до датата на завеждане на исковата молба, частичен иск от пълен размер на вземането 14 645.34 лева, ведно със законна лихва за забава върху главницата от 29.01.2019 г. до окончателно изплащане на сумите.

В останалата му част решението е влязло в сила като необжалвано.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред Върховен касационен съд в 1-месечен срок от съобщаването му на страните при условията на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____